Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!

Туркистон

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ 1996 йил 22 июнь. Шанба. № 41 (14339)

ИСЛОМ КАРИМОВ ИТАЛИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

20 июнь куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Италия Республикасига жўнаб кетди.

Мазкур сафар чоғида мамлакатимиз раҳбари Флоренцияда Европа Иттифоқига аъзо мамлакатлар давлат раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви доирасида Ўзбекистон Республикаси билан Европа Иттифоқи ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолаш маросимида қатнашади.

— Мазкур битимнинг нафақат иқтисодий ва маънавий, балки сиёсий жиҳатдан ҳам улкан аҳамияти бор, — деди И. Каримов аэропортда журналистлар билан суҳбат чоғида. — Бу Ўзбекистонга Ғарб мамлакатлари дарвозаси яна ҳам кенг очилишига имконият яратади. Бундан ташқари, ушбу ташриф Ўзбекистон-Италия муносабатларини янги босқичга кўтаради деб умид қиламиз.

Илгари хабар қилинганидек, Президент Ислом Каримов Италия сафари ниҳоясига етгач, 23-28 июнь кунлари Америка Қўшма Штатларида ҳам бўлади. Ташриф чоғида мамлакатимиз раҳбари Ўзбекистон-Америка муносабатларини чуқурлаштириш ва кенгайтиришга кўмаклашувчи бир қанча муҳим учрашувлар ўтказади.

— Биз Америкада мамлакат раҳбарлари, вазирлар билан учрашиш бараварида, АҚШнинг йирик компаниялари, ишбилармонлари билан ҳам мулоқотда бўламиз, — деди И. Каримов. — Бу Ўзбекистонга Америка сармоясини жалб этишимиз учун яхши имкон яратади. Мазкур ташриф Ўзбекистон жаҳон миқёсида ўзига хос ва ўзига мос ўринни эгаллаётганини кўрсатади.

Тошкент аэропортида Президент Ислом Каримовни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир У. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тулаганов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолди.

АРТУР ГРИГОРЯНГА ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ

Тошкент давлат жисмоний тарбия институтида шу институтнинг собиқ талабаси, профессионал бокс бўйича жаҳон чемпиони Артур Григорянга Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг совғаси — «Газ-31» автомобилини топшириш маросими бўлди.

— Мамлакатимиз Президенти сизнинг спортдаги улкан муваффақиятингизни қайд этар экан, бундан буён ҳам халқаро мусобақаларда давлатимиз спорт шарафини муносиб тарзда ҳимоя қилишингизга умид билдиради, деди республика жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси раиси Баҳодир Махситов Артур Григорянга автомобил калитини топшираётиб.

— Менга кўрсатган ғамхўрлиги ҳамда боксни ривожлантириш ва уни тарғиб қилишга қўшган камтарин ҳиссамни юксак баҳолагани учун президентимиздан беҳад миннатдорман, — деди Артур Григорян. — Иқтисодий қийинчиликларга қарамасдан, спортни, жумладан боксни ривожлантиришга катта эътибор берилаётган мамлакатим билан фахрланаман. Бундан кейин ҳам йирик халқаро мусобақаларда спортчиларимиз шарафига Ўзбекистон Республикаси мадҳияси янграши учун қўлимдан келган барча ишни қиламан.

(ЎзА).

ҲАР ЮРАКНИНГ ЎЗ ҚЎШИҒИ БОР

Ўзбекистон мустақиллигининг 5 йиллигига бағишланган «Ўзбекистон — Ватаним маним» мавзуидаги қўшиқлар кўрик-танлови ҳайъати раисининг ўринбосари, таниқли композитор Дилором Омонуллаева билан мулоқот.

— Дилором опа, кўрик-танловнинг охирги босқичига ҳам саноқли кунлар қолди. Ҳайъат аъзоси сифатида шу кунгача қилинган ишлар ҳақида нима дея оласиз?

— Ёдингизда бор, Вазирлар Маҳкамаси ўтган йили 5 декабрда «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танловини ўтказиш ҳақида қарор қабул қилган эди. Тўғриси қисқа вақт ичида бу танловни шунчалик тарихий воқеага айланишини ўша пайтда тасаввуримизга ҳам сиғдирмаган эдик. Кўрик-танловнинг Қорақалпоғистон республикаси, вилоятлар ва вазирликларда ўтказилган босқичида 54 мингдан зиёд ижрочи қатнашди, уларнинг ижросида 10 мингта яқин қўшиқ тингланди.

Ҳозирги кунда конкурснинг сўнгги босқичига тайёргарлик кетяпти. Мустақиллик байрами арафасида республика босқичигача етиб келган қўшиқлар кўрик-танлови ғолиблари уч кун давомида «Туркистон» саройида сараланади. Сўнг уларнинг иштирокида «Халқлар Дўстлиги» саройида Қўшиқ байрами ўтказилади.

Бу танлов тарих саҳифаларида муҳрланиб қоладиган кўрик десак хато қилмаймиз. Кўрик-танлов янги кўплаб юлдузларни кашф этди

— Танлов давомида ёш ижрочиларга бирор имтиёз ва енгилликлар бериладими?

— Албатта, ўн йил саҳнада қўшиқ айтган санъаткор билан, биринчи марта қўшиқ айтаётган ижрочининг фарқи катта. Ғолиб ёш ижрочиларнинг қўшиқлари бастакорлар томонидан қайтадан кўриб чиқилади, уларни то кўриккача тайёрлайди. Ҳар бир юракнинг ўз қўшиғи бор. Ҳақиқий баҳони жюри ҳайъати, қолаверса халқ беради.

— Дилором опа, сиз куй басталаган қўшиқлар ҳам кўрикда ғолиб чиқдими?

— «Ўзбекистон — Ватаним маним» танлови менга ўзгача илҳом бағишлади. Ватан мавзуида 11 та асар яратдим. Худо хоҳласа, Дилшодбек Каттабеков ижро этган «Ҳумо қушим» (Пўлат Мўмин шеъри), «Ўзбек элим—бек элим» (О. Абдураҳмонов ва А. Азимов сўзи), Жуманиёз Жабборов шеърига басталанган, ака-ука Абдуқодир, Абдунодир Саидорипов билан биргаликда ўзим ижро этган «Зарралари зар Ватан» қўшиқларим танловнинг сўнгги босқичига ўтди.

Лайло КАРИМОВА,
«Туркистон» мухбири.

Жуманиёз ЖАББОРОВ шеъри

Дилором ОМОНУЛЛАЕВА мусиқаси

ЗАРРАЛАРИ ЗАР ВАТАН

I

Зарралари зар Ватан,
Боғлари шакар Ватан,
Сен қуёш фарзанди
сан,
Қуёшдай арзандасан.
Бағри тўла нур Ватан,
Ҳар томчиси дур
Ватан,
Илму фанга кон
Ватан,
Бепоён имкон Ватан!

Нақорат:
Ватан, Ватан, Ватан!
Сенга фидо жон ва тан!
Ватан, Ватан, Ватан!
Бизнинг меҳрибон
Ватан!
Ватан, Ватан, Ватан!
қувончу фахру шоним,
Буюк Ўзбекистоним!

II

Озод мустақил Ватан,
Обод ва аҳил Ватан,
Сен Улуғбек юлдузи,
Навоийнинг дур сўзи.
Нурли кошонам
ўзинг,
Ёруғ дарсхонам
ўзинг,
Сўнгсиз, абадий
чаман,
Бағрингда бахт
ичраман!

Нақорат

III

Дунёга чеҳра очган,
Дилларга ёғду сочган,
Дўст, қардош мўл
Ватан,
Тўрт фасли ҳам гул
Ватан.
Сенга фидо жон
Ватан,
Бизнинг меҳрибон
Ватан,
Ўзбекистон ҳур
Ватан,
Жаҳонга машҳур
Ватан!

Нақорат.
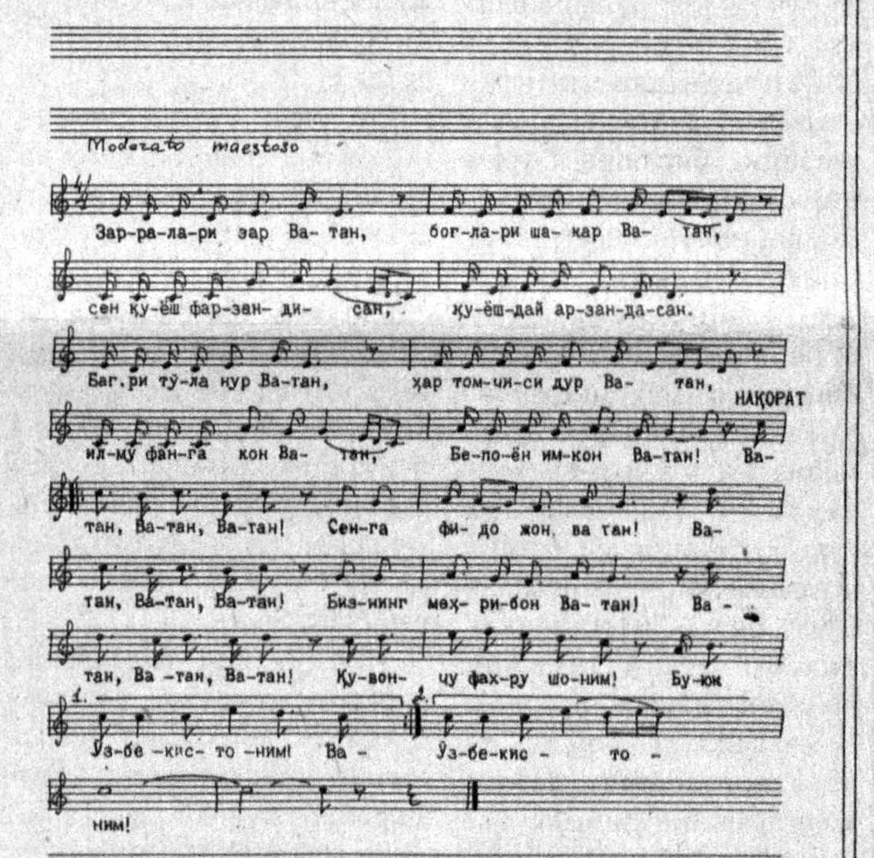
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 1996 йил 18 июнда «Товарларни экспорт қилишни тартибга солишни эркинлаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 219-сон қарор қабул қилди.

Вазирлар Маҳкамаси ташқи иқтисодий фаолиятни тартибга солишнинг тарифли ва нотариф усулларини эркинлаштириш чора-тадбирларини амалга ошириш, экспортга маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналарни рағбатлантириш мақсадида:

— 1996 йил 1 июлдан бошлаб 17 номдаги қуйидаги товарларга (товар гуруҳларига): молларнинг ичак-човоқлари, суяк ва мугуз, терилган гул ва ғунча, ерёнғоқ, кунжут уруғи, беда уруғи, атир-упа ва доришуносликда ҳамда бошқа мақсадларда фойдаланиладиган ўсимликлар, уларнинг алоҳида қисмлари, сувлар, шу жумладан, маъданли ва шакар ҳамда бошқа ширин қилувчи моддалар қўшилган газли сувлар, ош тузи, арраланган мармар, арраланган гранит, нефть мойлари қолдиқлари, сочга мўлжалланган воситалар, совун, нефть смолалари, полимер қувурлар, трубкалар, шланглар, пластмассадан ишланган қурилиш деталларига экспорт бож пошлиналарини бекор қилишга қарор қилди. Бундан ташқари, бутиллар, шишалар, банкалар ва бошқа шиша идишлар (бўш), шунингдек, алюминийнинг иккиламчи қотишмасига экспорт бож пошлиналари тегишли равишда 20 фоиздан 5 фоизгача ва 40 фоиздан 10 фоизгача камайтирилди.

— 1996 йил 1 июлдан бошлаб қанд-шакар, этил спирти, руда ва металлар концентратлари, заҳарли илонларни экспорт қилишга чеклашлар бекор қилинди.

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати 1997 йил 1 январдан бошлаб экспорт қилишга бошқа чеклашларни ва экспорт тарифларини бекор қилиш ниятида эканлигини маълум қилади.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси валюта биржасида 1996 йил 21 июнда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 42,21 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати 37,80 сўм даражасида қайд этилди.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шохобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

АҚШ — ЎЗБЕКИСТОН:

ҲАМКОРЛИКНИНГ МУҲИМ БОСҚИЧИ АРАФАСИДА

23-28 июнь кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Америка Қўшма Штатларига ташриф буюради.

Ҳозирги кунда Америка Қўшма Штатлари ва Ўзбекистон ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ҳамда турли соҳалардаги ҳамкорлик ўзининг ривожланиш босқичини эгаллади.

Ўзбекистон Республикаси ва АҚШ ўртасидаги дипломатик муносабатлар 1992 йил 19 февралда ўрнатилган эди. Мана шу дастлабки давр Америка томони ўзи учун Ўзбекистон имкониятлари ва унинг ҳаётидаги сиёсий ва иқтисодий ислоҳотлар боришини кузатишни мувофиқ, деб топди.

Кейинги босқичларда АҚШнинг Ўзбекистонга бўлган дастлабки муносабатлари қайта кўриб чиқилди, Америка томони Ўзбекистон билан ҳамкорлик имкониятларини излашга ҳаракат бошлади.

Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатлар 1994 йилнинг ўрталарида тезлик билан ривожланиш босқичига кўтарилди. Муносабатлар тараққиётида асосан ҳар иккала томоннинг мунтазам равишда ўтказган сиёсий маслаҳатлашувлари салмоқли ўрин эгаллайди. 1994 йил ноябрида бошланган сиёсий маслаҳатлашувларнинг дастлабки 4 та босқичи натижасида томонлар ўртасида муносбатлар сезиларли даражада ижобий томонга ўзгарди.

Ўзаро муҳим масалалар қаторига минтақавий ҳавфсизлик, халқаро ташкилотлар доирасида ҳамкорлик қилиш. Тожикистон ва Афғонистондаги вазият, ҳарбий саноатни конверсиялаш борасида биргаликда иш юритиш, ноқонуний наркотик моддалар савдоси ва терроризм, қуролярoқ тарқалишига қарши кураш ва шунингдек, НАТОнинг «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасида ҳамкорлик қилиш каби соҳаларни киритиш мумкин.

Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги муносабатлар янги даврининг бошланғич нуқтасини ифода этувчи 1995 йил октябрь ойидаги мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов ва АҚШ вице-президенти Альберт Горнинг Оқ Уйда бўлиб ўтган учрашувлари чоғида икки томонлама алоқаларни кенгайтириш, МДХдаги вазият, Афғонистон ва Афғон-тожик муаммолари ҳамда Марказий Осиё минтақасида ҳавфсизлик масалалари атрофлича муҳокама этилди. Вице-президентнинг эътироф этишича, АҚШ Марказий Осиёга нисбатан стратегик қизиқишларга эга ва унинг истиқболини аввалambор Ўзбекистон орқали тасаввур этади. Америка расмий доиралари таъкидлаганларидек, мазкур учрашув ҳар иккала томоннинг дўстона ва ўзаро интилишларини намойиш этди ҳамда ҳукуматлар ўртасида янада яқин алоқалар ўрнатишга кенг йўл очди.

Шу йилнинг март ойида АҚШ сиёсатининг МДҲ бўйича Бош координатори Жеймс Коллинз иштирокида бўлиб ўтган навбатдаги ўзбек-америка маслаҳатлашувларида 1996 йил икки томонлама ҳамкорликни кенгайтиришнинг янги имкониятларини очиш, хусусан, биринчи навбатда минтақавий ҳавфсизлик соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга хизмат қилиши лозимлиги таъкидланди. АҚШнинг Ўзбекистонга нисбатан сиёсати «Хавфсизлик билан таъминланган мустақил Ўзбекистон»нинг бунёд этилишини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдан иборатдир. АҚШ Ўзбекистоннинг мавжуд имкониятларини ҳисобга олиб, уни минтақадаги барқарорликни таъминловчи асосий омиллардан бири, деб билади, шунингдек, америкаликлар Ўзбекистон Республикаси бугунги кунда афғон ва тожик ҳалокатининг бартараф этилишида муҳим ўрин эгаллашини эътироф этишмоқда.

Ўтган йили АҚШ мудофаа вазири Уильям Перрининг мамлакатимизга қилган ташрифи ҳарбий соҳадиги ҳамкорлик тараққиётида ўзига хос босқични бошлаб берди.

Ўзбекистон мудофаа вазирининг октябрь ойида АҚШга жавоб ташрифи Тошкент учрашувининг мантиқий давоми бўлди. Ушбу учрашувлар натижаси ўлароқ, «Ўзбекистон Республикаси ва Америка Қўшма Штатлари мудофаа вазирликлари ўртасида ўзаро тушуниш ва ҳамкорлик тўғрисида меморандум» имзоланди.

1995 йил август ойида мамлакатимиз қуролли кучларининг алоҳида взводи Америка томони ҳамкорлигида Луизиана штатида ўтказилган НАТОнинг «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасидаги ҳарбий ўқув машқларида фаол қатнашди.

Шу йил май ойида мамлакатимизга АҚШ савдо вазири ўринбосари Берри Картер раҳбарлигидаги делегациянинг ташрифи чоғида ўзбек-америка ҳарбий саноат конверсияси масалалари бўйича комиссиясининг биринчи йиғилиши ўтказилди. Унинг ниҳоясида эса «Ўзаро тушуниш тўғрисидаги меморандум» имзоланди.

Ўзбекистон ва АҚШ ўртасида иқтисодий авлоқаларни ривожлантириш учун ишончли шартномавий ва ҳуқуқий асослар яратилмоқда.1994 йил декабрида Вашингтонда сармояларни кенгайтириш ва уларни ўзаро ҳимоялаш тўғрисида шартномага эришилди. Ҳозирги кунларда эса экспертлар томонидан яна бир муҳим ҳужжат-икки томонлама солиқ олишдан озод қилиш тўғрисида шартнома тайёрланмоқда. Ўтган йили Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирининг АҚШга қилган ташрифи чоғида — 20 июнь куни шу мамлакат давлат котиби ҳамда Ўзбекистон Ташқи ишлар вазири томонидан ишбилармонлар ва сайёҳларнинг бориб-келишлари учун қулайлик яратувчи ҳар икки давлат фуқароларининг мазкур мамлакатлар ҳудудларида эркин ҳаракат қилишлари тўғрисида меморандум имзоланди.

Шу йилнинг март ойида Тошкентда Ўзбекистон Республикаси ва АҚШ ўртасида консуллик масалалари бўйича қўшма баёнотга қўл қўйилди.

9-15 апрель кунлари савдо ва тараққиёт бўйича агентликнинг минтақавий директори Д.Стайн бошчилигидаги делегация Ўзбекистонда бўлиб, мамлакатимиздаги фойдали қазилмаларнинг геологик ҳолатини ва Америка компаниялари ҳамкорлик имкониятлари учун тендер ҳужжатлари билан танишдилар. АҚШнинг савдо ва тараққиёт бўйича агентлиги Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг ушбу мамлакатга ташрифи чоғида сармоявий лойиҳалар тақдими бўйича 2 та йирик анжуман ўтказишни режалаштирган. Америка томони асосан нефть-газ ва тоғ-кон саноати бўйича ҳамкорлик қилишга катта қизиқиш билдирмоқда.

***

Ўзбекистон Республикаси Президентининг АҚШга ташрифи арафасида мазкур мамлакатнинг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили Шэрон Уайт хоним маҳаллий ва халқаро оммавий ахборот воситалари мухбирлари билан учрашди.

— Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Америка Қўшма штатларига амалга ошириладиган навбатдаги сафари шубҳасиз мавжуд алоқаларнинг янада кенгайишига хизмат қилади. Мазкур сафар ҳамкорлигимизнинг айнан қайси соҳалари тараққиёти учун аҳамиятли бўлади?

— Ўзбекистон раҳбари Америка Қўшма Штатларига ташрифи мобайнида Вашингтонда қатор расмий доиралар вакиллари билан учрашади. Ана шу ташриф давомида Президент И. Каримов иштирокида Хьюстон шаҳрида нефть ва газ, Денвер шаҳрида эса табиий қазилмалар мавзуларида йирик анжуманлар ўтказилади.

Ҳар иккала анжумандан кўзланган асосий мақсад Америка иқтисодчи ва ишбилармонларини Ўзбекистонда мавжуд имкониятлар ҳамда кенг кўламли иқтисодий ислоҳотларнинг бориши билан яқинроқ таништиришдан иборатдир. Шунингдек, АҚШ сармоядорларининг мамлакатимгизга бўлган қизиқишларини аниқ соҳаларга йўналтириш ва уларга зарур маълумотлар етказиш ҳам анжуманлар олдига қўйилган асосий вазифалардан ҳисобланади. Шунингдек, Ислом Каримовнинг АҚШ сиёсатчилари ва ишбилармонлари билан ҳам учрашувлари режалаштирилган.

АҚШнинг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили Шэрон Уайт хонимнинг бизга яна маълумот беришича, келажакда мамлакатларимиз ўртасида турли мавзуларда йирик лойиҳалар алмашилади. Шунингдек, икки томонлама дастурлар, қатор муҳим соҳалардаги доимий делегациялар ва фан-тажриба борасида мутахассис, талаба ҳамда мактаб ўқувчилари алмашуви кенгайтирилган тарзда давом эттирилади.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг АҚШга навбатдаги сафари Ўзбекистоннинг кенг ҳамкорлик имкониятларини уммон орти мамлакатига янада яқинроқ таништиради. Зеро, инсон эркинлиги ва ҳуқуқлари устивор бўлган, янги иқтисодий баркамол давлат қурилишида жаҳондаги ривожланган ҳамда тажрибали мамлакатлар билан алоқаларни яна бир карра мустаҳкамлаш — бу аҳамияти беқиёс ҳаракатдир.

Беруний ОЛИМОВ
«Жаҳон» ахборот агентлиги мухбири

ХОТИРАДАГИ ЧАҚМОҚЛАР

Қадим замонда бир қурувчи уста омад излаб узоқ юртларга бормоқчи бўлибди. Лекин суюкли хотинини ташлаб кетгиси келмабди. Шунда доно аёли унга бир қизил гул бериб: «Бу гул сеҳрли, қаерда бўлсангиз ҳам, менинг аҳволу ҳолимдан сизга дарак бериб туради. Агар яшнаб турса, билингки, мен соғ-саломат, тинч-хотиржамман. Сўлиб қолса, демак, нимадир кўнгилсизлик», — дебди. Олис юртларда бу сеҳрли гул устага куч, илҳом бағишлаган экан. Бу — эртакдаги гап. Лекин... Ҳаётда инсон ўзи яратган гўзаллик, эзгуликдан бир умр саодат топаркан.

ҚАЛБДАН ТЎКИЛГАН ГУЛЛАР

Қизимнинг бўйига кун сайин бўй қўшилиб, ҳамма ўсмирлар каби орзуларининг чек-чегараси йўқ. Баъзан уй ишлари билан кўпроқ банд қилиб қўйсам: ўпкалангандай ҳам бўлади: гўёки мен уни тушунмайдиган, орзуларига етишмоғига қизиқмайдиган, ўқишнинг қадрига етмайдиган оналарданман...

— ... Болалигимиз ҳовлиларимиздаги кичкина ариқчалардаги нон оқизоқлар каби оқди-кетди. У беғам, беташвиш фасл билан бугуннинг ўртасида ўн йилликлар ётибди. Ўн йилликлар дейман-у, мисоли бир пардага ўхшайди — уни аста кўтарсанг, болаликнинг, ўсмирликнинг манзаралари қоғозга тушмаган энг гўзал, бетакрор санъат асари каби қалбинг кўзгусидан ўтаверади.

Ўшанда биз... мен ҳозир ҳар гал деразадан қараганда, уч-тўртта бўлишволиб аркон айлантиришаётганига, сакрашаётганига, ёки кафтларини бир-бирига уриб нималарнидир жўровоз айтишиб, чуғурлашаётганига ва ёки кўчанинг бу бошидан у бошига туп-туп бўлишиб югуришаётганига нигоҳим тушадиган қизлардан ҳам кичкинароқ эдик. Билмадим, у пайтларда оналарнинг меҳрлари қаттиқроқмиди ёки таомил шундаймиди, ўн ёшга етар-етмас биз — марғилонлик қизлар дўппи тикишни рўйи-рост елкага олардик.

«Авваллари бойлар ўз болаларига молу давлат қолдирарди. Менинг эса бундай имкониятим йўқ. Шунинг учун ҳаётлигимда ўқиб олинглар, токи мендан сизларга мерос бўлсин», — дердилар дадам. Шундай дердилар, лекин онамнинг ҳамма қизлар қатори ўқишдан бўш пайтларимда, ёзги таътил кунлари эса эрталабдан кечгача дўппи тикишимни талаб қилишларига ошкор эътироз билдирмасдилар. Гоҳи-гоҳида елкаларим карахт бўлиб оғриганини ички бир туйғу билан сезармидилар: «Туринг, қизим озгина ўйнаб келинг», дердилар астагина. Мен бу гапларни на онамдан ўпкалаш ва отамга бошқача меҳримни изҳор этиш учун айтмаяпман. Ҳар иккалаларининг муносабатини энг тўғри, энг меҳрибон йўл деб биламан.

Бу гапларни «мен» номидан айтаётирман, аслида, дугоналаримнинг ҳам ҳаёт тарзи шундай эди. Айтмоқчи бўлган ниятим бутунлай бошқа. Дадамнинг «менинг давримда олган билимларинг мерос бўлиб қолади», — деган гаплари илмга, ўрганишга муносабатимизни шакллантирди. Онамнинг, «Ўз ақлинг билан иш топиб қилишга ўрган. Бекор турганингни кўрсам, мендан хафа бўлма!» дейишлари вақтнинг қадрини ҳис этишга, фақат айтилганларнигина бажарувчи бўлиб қолмасликка ундарди.

Эҳ, турфа гуллар очилган боққа бир дона гул узмоқчи бўлиб кириб, гўзалликдан ақлинг шошиб, қай бирини олишни ҳам билмай, ҳали у гулга, ҳали бунисига маҳлиё бўлганинг каби, болалигим, ўсмирлигим ҳақида ўйласам, хотиралар бир-биридан бўйчанроқ, ажойиброқ, дилтортарроқ бўлиб келаверади. Аслида, бу гал қўлимга қалам олишимга бир сочиқ сабаб бўлди...

Икки қулоч келадиган, майда катакли қилиб тўқилган, попуклари ўзидан чиқарилган оқ сочиқ. Бир томонига қўшув-қўшув шаклидаги чок билан ёнбошига «Уфқ» деган ёзув туширилган катта китоб тасвири тикилган, унинг устида нафис шиша идиш, идишнинг пойидаги атиргул шохида бир дона ғунча, яна бир тўлиқ очилган гул китобдан пастга осилиб турибди. Сочиқнинг иккинчи томонига эса бостирма чок билан барглари қуюқ, биттагина ним очилган ғунчали шохча тасвири тикилган, барглар оралиғига оч рангли ипда ўз исмимни арабча ҳарфлар билан тиккан эканман...

Эсимда, мактабда ўқиб юрганимизда ҳам, институтда ҳам пахтага кўрпа-тўшак билан борганимизда, албатта каштаю ипаксабоқларимизни олволардик. Пахта теримида қўлларимиз дағаллашиб кетарди, шунинг учун дўппи тикиб бўлмасди. Лекин тикиш биз учун кундалик оддий эҳтиёжга айлангандики, кун бўйи пахта терарда бел оғриғидан неча бора нолисак ҳам, кечқурун ётоққа қайтгач, овқатдан кейин албатта қўлимизга тикишларимизни олардик. Ҳамон кўз ўнгимдан кетмайди: пахта мавсумида ўқишлар тўхтатилгач, ёрдамга чиққанлар учун бўшатиб берилган мактабнинг синф хонасими ёки залими... Ҳаммамиз деярли биттадан кўрпа, биттадан ёстиқ олиб борардик. Учта-учтадан бўлиб, иккитамизнинг кўрпамизни ерга тўшаб, биттамизникига ёпинардик. Ана шундай «шохона» жойларни қаторлаштириб солгандан кейин, ҳамма қизлар ўз ўринларида ўтириб, қай биримиз сочиқ, қай биримиз буюмларнинг устига гулдор ёпқич тика бошлардик.

Мен, тўғриси, шўхроқ, шумроқ эдим. Дугоналаримнинг мулойимгина бўлиб ўтириб кашта тикишларидан юрагим ҳовлиқиб кетарди. Қўлимга нинаю ип олишга шошилмасдим. Айланиб юриб ҳаммага бир-бир ҳазил қилишни яхши кўрардим. Уч-тўрт куним мана шундай ўтарди, бу орада айрим дугоналаримнинг ишлари кўзга кўриниб, ҳавас билан қарайдиган бўларди. Худди шу пайтда менинг дилимда бир қизғанишми-ей, ҳавасми-ей, ҳасадми-ей ... уйғонарди ва шу лаҳзада ҳали тахи бузилмай ётган каштамни қўлга олардим. Энди мени тиззамдаги тикишимдан бошқа ҳеч нарса қизиқтирмасди, ўзимга энг ёққан нусхани шитоб кўчира бошлардим. Ва... (ҳозир ўзимнинг табиатимга ўзимнинг кулгим келади) ҳаммадан олдин менинг тикишим битарди.

Бу — қарийб йигирма беш йиллар муқаддам бўлиб ўтган воқеалар . Ўшанда номи оқ сурп бўлса бас эди, нимагадир мослаб гуллар тикаверардик. Болалигим, ўсмирлигим, ёшлигимнинг гўзал онларидан ушлаб қолганим жонли ҳаёт парчалари каби уч-тўртта тикишларим ҳамон сақланади. Бири — жонажон уйимиздаги телевизорга ёпқич, бири ёрқин ранглар билан атиргуллар тикиб опамга совға қилганим — сочиқ, яна бири — юқорида айтилган сочиқ.

Бу йиллар ичида, эҳ-ҳе, қанчадан-қанча қимматбаҳо, юмшоқ сочиқлар рўзғорда ишлатилиб йиртилиб кетди. Фақат мана шугина —ёнбошига «Уфқ» деб ёзилган китоб тасвири тикилган оддий ип сочиқни баъзи-баъзида узоқ томоша қилиш, дилимни ёрқин хотиралар билан мунаввар этмоқ учун қўлимга оламан, яна жойига тахлаб қўяман.

Яқинда бир жойга кетаётиб, пиширик иссиқ борсин учун (яна ўзимга жуда ёққани учун) шу сочиқни тоғоранинг устига ёпиб олдим. Дастурхонни очган нозиктаъб касбдошим сочиққа ҳавас билан қараб қолди.

— Шу сочиқни ҳеч ишлатмай асрайман, — дедим унга — баъзида ўйлаб қоламан, шу... уйга меҳмонлар келганида, уларнинг қўл артишлари учун тутсаммикин?...

— Асло! — деб гапимни кесди касбдошим. — Зинҳор-базинҳор ундай қилманг, ишлатманг. Қизларингизга эсдалик бўлиб турсин!

Дилимдаги гапни айтди, мен сенга бу эсдалик қимматбаҳо нарсалардан ҳам қимматлироқ бўлишини истайман, қизалоғим. Сенинг ҳам вақти келиб ўз-ўзингнинг мана шундай тирик хотираларинг бўлишини ҳам шунчалар тилайманки!..

ЎҒЛИМСАН, ҚИЗИМСАН...

Ҳаётим боғида саноқли гулим,
Ўғлимсан, қизимсан — тенгсиз суйгилим,
Қошимдан қабоққа етгунча ўлим, —
Ҳар субҳи содиқда тилайдир кўнглим:

Дилингни фарз ила суннатга ўргат,
Феълингни дарёйи ҳимматга ўргат,
Тилингни ўз-ўзин иззатга ўргат,
Қўлингни ибодат — меҳнатга ўргат.

Ортимга қарасам — кўзимда ёшлар,
Бесамар кунларим дийдамдан тошар,
Эй руҳи покизам, умидли башар,
Офтоб юзли бўл ул рўзи маҳшар,

Дилингни фарз ила суннатга ўргат,
Феълингни дарёйи ҳимматга ўргат,
Тилингни ўз-ўзин иззатга ўргат,
Қўлингни ибодат — меҳнатга ўргат.

Даврим деб давронлар сурганлар ўтар,
Пок, нопок ортмоқлаб карвонлар ўтар,
Гоҳ боқиб, гоҳ боқмай имконлар ўтар,
Остонанг босолмай армонлар ўтар, —
Дилингни фарз ила суннатга ўргат,
Феълингни дарёйи ҳимматга ўргат,
Тилингни ўз-ўзин иззатга ўргат,
Қўлингни ибодат — меҳнатга ўргат.

Ортидан жонсарак югурганинг — бахт —
Насия. Ҳар неки улгурганинг — бахт.
Мудрама, бир қалбни шод қилганинг — бахт.
Кўнглинг, феълинг, қўлинг ундиргани — бахт.
Дилингни фарз ила суннатга ўргат,
Феълингни дарёйи ҳимматга ўргат,
Тилингни ўз-ўзин иззатга ўргат,
Қўлингни ибодат — меҳнатга ўргат.

ОДАМЛАРНИ ЯХШИ КЎРСАНГ, КИЙИМНИ ҲАМ ЯХШИ ТИКАСАН

Шарофат отин Тожибой эшоннинг қизлари (Аллоҳ жойларини жаннатда этсин) яқинягингача ҳам Тошкентнинг энг машҳур чеварларидан эдилар. У онахон бежирим, кийганнинг кўркига кўрк қўшадиган кийимлар тикишлари билан бирга жуда зукко, доно эканликлари билан ҳам элда ҳурмат қозонган эдилар.

Бу чевар отинни билганлар ҳали-ҳануз гапу сўзлари, одатлари, насиҳатларигача миннатдорчилик билан эслаб юрадилар.

«Ишни қилади асбоб, эгаси уради лоф», — дер эканлар Шарофат отин. — Асбобинг яхши бўлса, ишинг унумли бўлади. Тикув машинаси, қайчи каби ускуналарни темир дема. Темирниям жони бор. Агар уни эҳтиётласанг, парваришласанг, сенгаям яхши хизмат қилади. Шунинг учун вақтида тозалаб, ёғлаб тургин. Аммо, асбоб-ускуналарингни ҳадеб алмаштираверма.

«Ўзи йўқдек, ташвиши ўқдек» — бу нина, дердилар яна моҳир чевар. —Нинани жуда кўпайтирмай, битта ёки иккита нинани эҳтиётлаб ишлатгин. Уни доим санаб қўй. Йўқолса, топмагунча қўйма...

«Режали хотин ток ошини 40 йил битта ипга тизган экан», дер эканлар яна чевар отин.

— Ипни исроф қилма. бир хилда бажариладиган ишларни бир мартада тикиб ол.

Шарофат отин ҳаттоки духоба матони қирққанда унинг ёнларидан тўкиладиган қипиқларигача йиғиштириб олардилар ва уни чақалоқнинг иссиқ кийимлари ичига (юмшоқ бўлсин учун) солардилар.

Шарофат отинни ажойиб шоира, адабиётшунос Музайяна Алавия ҳам (худо раҳмат қилсин) жуда яхши кўрарканлар. У кишининг ёнларига ўтириб: «Шарофатхон, мошинани ғилдиратиш -— сиздан, шеър ўқиш — биздан», дер эканлар.

Отин чеварликни Аллоҳнинг ўзларига юктирган фазилати, марҳамати деб билганлар, ҳам чаҳоршанбида тикув машиналарига исириқ тутатишни канда қилмаганлар. Лекин бу ҳунар орқали ўз меҳнатларидан ортиқча ҳеч нарса ҳам таъма қилмаганлар. Мижозларнинг матосидан қолган парчагина қийқимларгача қайтариб бериш қатъий одатлари бўлган, чунки бировнинг нарсаси бировга ҳеч юқмаслигини чин дилдан тан олганлар.

Дарвоқе, Шарофат отиннинг Аллоҳ раҳматига ғарқ айлагур оналари ўз даврининг машҳур чевари, Рисолат отин қизларининг бу иш билан машғул бўлишини истамаган эканлар. Чунки чеварликнинг майда, кечасию кундузи нинага термултирадиган машаққатларини қизларига раво кўрмаган эканлар-да. Лекин тақдир-да, диний илмлардан яхшигина сабоқ олган Шарофат отин тикувчилик билан бола-чақа боқишни афзал кўрган эканлар...

Шарофат отиннинг мижозлари орасида сиз билан биз таниган жуда машҳур аёллар, санъаткорлар бўлишган. Сабаби — отин кийимларни қойилмақом қилиб тикканлар. Бунинг сабаби эса ул волидаи муҳтарама одамларни жуда яхши кўрганлар.

РУҲИЙ ВОРИСЛИК

Бирон-бир касб-ҳунарга қаттиқ ихлос ҳам авлоддан авлодга суяк суради, деган гапга бепарво эдим.

Ўғлим меҳнат дарси учун бир парча сурп сўради, ўша куни кечки пайт , у уйнинг бир бурчагида ўтириб, нимандир тикяпти. Қарасам, ҳалиги сурпнинг четларини бежирим қилиб букибди. Ўртасига пушти ип билан босма чокда мўъжазгина чечакнинг тасвирини тикиб ўтирибди.

— Ўқитувчинг ўргатдиларми? — деб сўрадим.

— Йўқ, келгуси дарсда кўринмас чок тикишни ўргатаман, — дедилар.

— Буни кимдан ўрганиб тикаяпсан? — деб яна сўрадим.

— Ўзим, — деб жавоб қилди тўртинчи синфда ўқийдиган ўғлим. — Сиз тиккан сочиқ гулларини орқасидан, олдидан яхшилаб кўриб олдим...

Эҳ, биз сиру синоатларини ҳамиша ҳам англаб етавермайдиган, меҳрибончиликларини қадрлайвермайдиган илоҳий дунё, сенда ҳаттоки гўзаликка бўлган ихлос, эҳтиёж ҳам беиз кетмасми?..

ТАҚДИРНИНГ ҚАЛТИС СИНОВИ ВА ... ПАЛАКДАГИ ҚУЁШЛАР

Институтни эндигина битирган йилларим эди. Дугонам Анора Ургутдаги қариндошлариникига тўйга олиб борди. Аср билан шом оралиғи эди. Қишлоқда қиз тушириб кетиладиган хонадон асосан кечқурун — куёв навкарлар келгандан кейин ҳақиқий тўй тусини олади. Биз борганда ҳам, пастаккина айвончада уч-тўртта кампир гаплашиб ўтиришар, уй эгалари эса сокингина ўз ишлари билан банд эдилар.

— Йўлдан чарчаб келдингиз, тўй бошлангунча бир оз дам олиб туринг, — деб дугонам салқиннинг ҳиди уфуриб турган уйчага олиб кирди. Пастак, кичкинагина деразанинг пардасини тушириб чиқиб кетди. Салқин хуш ёқибми, кўзим илинибди. Бир вақт эшикнинг оҳиста ғижирлашидан уйғониб кетдим. Кўзимни очгунимча, эшик яна ёпилди-ю, қандайдир бир жонзот тўрт оёқлаб уй ичига кириб келаверди. Нафасим ичимга тушиб кетди, лекин энг қизиғи, ғира-шира ёруғликда кўриб турибман: у жонзотнинг бошида дўпписи ҳам бордай, сочлари икки ёнбошидан тушиб ергача тегиб турибди.

У хонанинг тўрига бориб, кичкина қутичани олдида одамдай ўтирди, қутичани очиб, нималардир қилди ва яна ўшандай тўрт оёқлаб, бешарпа чиқиб кетди. Мен ташқарига шошилдим, чунки ҳалиги нарсанинг яна кириб қолишидан қўрқардим.

— Тобингиз йўқми? — деб сўради ёнимга келган дугонам юзимга қараб.

— Уйга... нимадир кирди... тўрт оёқлаб ...

Дугонам у ёқ-бу ёққа қараб олди-да, мени яна ўша уйчага бошлади ва ғаройиб десамми, фожиали десамми, бир воқеани айтиб берди.

... Бундан бир неча йиллар муқаддам мана шу хонадон соҳибларининг уч-тўрт ёшлардаги қизчаси кўчага ўйнагани чиқиб, бир неча кун йўқолиб қолибди. Уни дала ўртасидаги тракторнинг ичидан топишибди. Топишибди-ю, қизалоқ ўша ердан тўрт оёқлаб юриб келибди ва шу шу унинг дардига даво топилмабди...

Эртасига эрталаб хонадондаги аёллар қуни-қўшни хотин-халажни олиб, келин тушириб кетилган қуданикига жўнадилар. Ҳовлида мен, дугонам ва ҳалиги қиз қолдик. У ўн етти-ўн саккиз ёшларда эди. Жуссаси ўн икки-ўн уч ёшли қизларникидай келар, буғдойранг кулча юзлари чиройли, сочлари бошию охири бирдек қалин, майдалаб ўриб қўйилганди. Ташқарида бирон иши бўлса, қўлларига ҳам кичкина шиппак кийиб, сочларининг қўнғироғи ерларга текканча чаққон чиқиб кетарди. Чеҳрасининг ифодаси бир хил — ғамгин ҳам эмас, қувноқ ҳам эмасди. Сира беиш турмасди. Мен ўзимча бу қиз бошқалар билан юзма-юз гаплашиб ўтирганда ҳам ўзининг аҳволига ачинишни сезса керак, лекин буни истамайди, шунинг учун доим меҳнат билан бандмикин, деб ўйладим.

Бир пайт қиз каттагина тугунни ечди, унинг ичида ярим-ёрти тикилган катта кўрпадек палак бор эди. Мен азал-азал тикишга ҳавасманд эмасманми, ҳайратдан лол бўлиб қолдим. Палакнинг мовий ранг матоси узра тўқ сариқ, оловранг қизил, тиниқ яшил иплар билан тикилган гардиш-гардиш қуёшлари орасида ўтирган қизнинг қиёфаси ҳали-ҳануз ёдимдан чиқмайди.

— Бу синглимнинг тиккан палаклари мана шу маҳалла, қишлоқдан бозорга ортмайди. Одамлар навбат билан тиктиришади, — деди дугонам.

... Ҳаётда кўз кўриб, қулоқ эшитмаган воқеалар бўлиши мумкин, йиллар ўтиб, ўша кўрганимдан яна бир хулоса чиқардим: болаларга ҳеч қачон бепарво бўлмаслик керак эди. Лекин мен бу хотирани сиз азиз ўқувчини ҳайратга солиш учун ёзмадим. Тақдирнинг қалтис синовига мунислик билан кўнган ўша қизнинг руҳиятидаги бардамлик, мағрур қалби, тик ғурурини палакларига кашталаган ловуллаган қуёшларида кўрдим. Ундан ибрат оламан...

Табиатдан нусха кўчириб...

ОНАЖОНЛАР, ЁДИНГИЗДА ТУТИНГ

Болалар етти-саккиз ёшга кирганларида, аллақачон ўзларининг кийимларидаги, кўрпа-тўшаклардаги йиртиқларни тикиб қўядиган, тугмаларини қадаб оладиган бўлишлари керак. Бу — онанинг ҳаракатига, сабр-тоқат билан фарзандларига «нина илми»ни ўргатишига боғлиқ.

***

Болаларга аввало нимани тикишларига қараб нима танлашни ўргатиш керак. Юпқа, нафис мато учун ингичка; қалин, қўполроқ матолар учун эса йўғонроқ, тешиги ҳам каттароқ ниналар ишлатилишини сиз оналар яхши биласиз. Энди буни ўғил, қизларингизга ҳам укдиринг.

***

Баъзилар ҳадеб нинага ип ўтказавермаслик учун ипни узун қатимлаб оладилар. Ҳаддан ташқари узун ўтказилган ип тикиш чоғида тугилавериб, ишни орқага суради. Катталар-ку, эринмай тугунни ечиб оладилар, лекин ёшлар бунга қунт қилмай, ипни тугилган жойидан шартта узиб, яна иш орттирадилар, тикишга қизиқишлари пасайиши мумкин. Шунинг учун уларга ипни жуда узун ҳам эмас, жуда калта ҳам эмас — меъёрида ўтказишни кўрсатиб беринг.

***

Бола қўлига нина ушлаган илк кундан нинани эҳтиётлаш кераклигини таъкидлаб туринг. Агар жуда шошилинч ишингиз чиқиб қолсаям, нинани ёстиққами, тўшакками, бошқа нарсагами, санчиб туриб кетманг. Нинани доимо ишончли — ўзингиз белгилаб қўйган жойда қолдиринг. Токи фарзандларингиз ҳам сиздан буни ўргансинлар.

***

Баъзида нина йўқолиб, уни топиш қийин бўлса, хафсаласизлик билан бошқа ишга уннаб кетманг. Йўқолган нина туфайли ҳаётда нохуш воқеалар кўп содир бўлган. Шунинг учун эринмай, диққатингиз ошмай синчковлик билан қидириб топинг. Шунда оила аъзоларингизнинг хавфсизлигини таъминлаган бўласиз.

***

Нинадан тўғноғич ўрнида фойдаланманг. Ипни қатимлаб олгунингизча нинани тишлаб турманг. Худо кўрсатмасин, оқибати кўнгилсизлик билан тугаши мумкин бўлган бехосият одатдан ўзингизни ҳам, болаларингизни ҳам асранг.

***

Нонннинг ушоғи ҳам нон, деганларидек, ёшларни ипни исроф қилмасликка ўргатинг. Вақти келадики, бир қарич ипнинг ҳам қадри билинади.

Саҳифа муаллифи
МУҲТАРАМА УЛУҒОВА.

1996 йил — Амир Темур йили

ЭКСПЕДИЦИЯ САФАРДАН ҚАЙТДИ

«Амир Темур» халқаро илмий-амалий экспедицияси Сурхондарёдан қайтиб келди. Экспедиция аъзолари ўн кун давомида Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб илмий изланишлар олиб бордилар. Омонулло Бўриев, Мирсидиқ Исоқов, Мурод Мирзаев, Соҳибқирон ҳақида битилган асарлар, хусусан, Шарофиддин Али Яздийнинг «Зафарнома» китоби асосида Амир Темур қадамжоларини кенг ўргандилар, татбиқ этдилар, натижада баъзи мулоҳазали муаммоларга аниқлик киритилди. Фикр, хулосалар келажакда олимларимизнинг асарларидан ўрин олиб, кенг халқ оммасига етиши, тарихимизнинг қоронғи саҳифаларини ёритишига аниқ.

Бойсундаги Темур дарвоза, Омонхона, Амир Темур ғори, Шерободдаги Абу Исо ат-Термизий, Сополлитепа, Жарқўтон, Термиздаги Ҳаким ат-Термизий, Шўрчидаги Далварзинтепа, Деновдаги Чағониён, Шарғун тоғларидаги Чўлдарада жойлашган Аҳмад Асрор Ҳамадоний қабри, Сариосиёдаги Боғи Самарқанд қишлоқларида олиб борилган илмий изланишлар ҳақида яқин орада газета саҳифаларида, радио, телевидениеда батафсил маълумотлар бериш кўзда тутилмоқда.

Сафар давомида мамлакатимиз аҳли улуғ бобомиз Амир Темурнинг 660 йиллик тўйини кўтаринки руҳда кутиб олаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Ҳамма жойда ёшлар олдинги ўринда, олдинги сафда бормоқдалар.

Мазкур экспедициянинг ижодий сафарини кўнгилдагидек якунлашда Ўзбекистон Ёшларининг Республика, вилоят, туман «Камолот» жамғармалари вакиллари, «Ўзэлектроаппарат» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси. Сурхондарё ҳокимияти, ҳокимликлар, турли ташкилотлар, жамоа хўжаликлари яқиндан кўмак бердилар. Бу нарса халқимизнинг ҳамма ишда бир ёқадан бош чиқариб, нурли келажак учун ҳамжиҳат ҳаракат қилаётганлигини кўрсатади.

Тўлқин ХАЙИТ журналист.

(Экспедиция ҳақидаги мақолаларни газетамизнинг кейинги сонларида ўқийсиз).

ТАЪТИЛДА ҲАМ МАКТАБ ГАВЖУМ

Ёзги таътил бошланганига анча бўлди. Аммо Сирғали даҳасидаги 301-мактаб ҳамон ўқувчилар билан гавжум. Боиси бу ерда...

— Мактабимизда икки ярим минг ўқувчи таълим олади, — дейди мактаб директори В. Сигева. — Ўқувчи мактабга ўқишга мажбур эканлиги учун эмас, бу ерда ўзини қизиқтирган машғулотларни топа олгани учун келсин. Ёзги таътил кунларида ҳам худди ўқиш вақтидагидек тўгаракларимиз ишлаб турибди. Бу билан ҳам ўқувчиларнинг, ҳам ўқитувчилар ютади. Таътил бошланиши билан мактабда ва ўқувчилар орасидаги юзага келадиган бушлиқ йўқолади. Фан тўгараклари, шунингдек, рақс, бал рақслари синфлари, таэквандо, бокс волейбол, тўгараклари, «Ёш қаламкашлар», «Гўзаллик санъати» тўгараклари ҳам ишламоқда.

Ҳа, ҳар ким ҳам фарзандини дам олиш учун лагерларга юбормайди. Айни вақтда болаларни ўз ҳолига ташлаб ҳам бўлмайди. Шунинг учун юқоридаги каби мактаблар кўпайса айни муддао бўлар эди.

Ҳ. ЭРМАТОВА.

Ёз-ўтмокда соз

«СЕМУРҒ» ҚУЧОҒИДА

Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ туманида ажойиб оромгоҳ бор. Оқтошдаги «Семурғ» болалар маскани мана чорак асрдирки, ўз бағрига мактаб ўқувчиларини чорлайди. Шу давр мобайнида 40 минг нафардан ошиқ болалар ёз даврида мириқиб ҳордиқ чиқардилар, соғлиқларини мустаҳкамладилар. Лагерда турли мусобақалар, танловлар, баҳс-мунозаралар тез-тез ўтказиб турилади. Бу ишларда оромгоҳ бошлиғи, педагогика фанлари номзоди Данил Абдуллаевнинг хизматлари беқиёс.

Суратларда: «Семурғ» ҳаётидан лавҳалар.
Суратчи: А. МАМАДАМИНОВ.

Европа биринчилиги

БУГУН : ЧОРАК ФИНАЛ

Европа биринчилигининг икки ҳафта давом этган биринчи босқичи ниҳоят якунланди. Чорак финалда иштирок этувчи жамоалар маълум бўлди. Айтиш лозимки, сўнгги турда кутилмаган натижалар қайд этилди.

Ўз гуруҳларининг энг кучли жамоаларидан ҳисобланган Болгария, Италия, Дания терма жамоалари муддатидан аввал биринчиликни тарк этишига ким ишонган эди... Англия — Голландия учрашуви 4:1, Португалия — Хорватия 3:0 ҳисоби билан якунланиши ақл бовар қилиб бўлмайдиган ҳодисалар сирасига киради. Тўғри, инглизлар кучли жамоага эга. Устига устак, ўз майдонлари ҳам уларга ёрдам беради. Лекин, голландияликларнинг бундай йирик ҳисобда мағлуб бўлиши ғалати. Биринчиликнинг Олтин соврин даъвогарларидан ҳисобланган хорватларнинг мағлубияти-чи?!

Учинчи турнинг қолган учрашувлари қуйидагича якунланди.

Швейцария — Шотландия — 0:1, Франция — Болгария — 3:1, Испания — Руминия — 2:1, Германия — Италия 0:0, Чехия — Россия — 3:3, Дания — Туркия — 3:0.

Гуруҳларда барча ўйинлар ўтказиб бўлингач, турнир жадвалида қуйидагича ҳолат юзага келди.

«А» гуруҳи					
1. Англия	2	1	0	7-2	7
2. Голландия	1	1	1	3-4	4
3. Шотландия	1	1	1	1-2	4
4. Швейцария	0	1	2	1-4	1

«С» гуруҳи					
1. Германия	2	1	0	5-0	7
2. Чехия	1	1	1	5-6	4
3. Италия	1	1	1	3-3	4
4. Россия	0	1	2	4-8	1

«Б» гуруҳи					
1. Франция	2	1	0	5-2	7
2. Испания	1	2	0	4-3	5
3. Болгария	1	1	1	3-4	4
4. Руминия	0	0	3	1-4	0

«Д» гуруҳи					
1. Португалия	2	1	0	5-1	7
2. Хорватия	2	0	1	4-3	6
3. Дания	1	1	1	4-4	4
4. Туркия	0	0	3	0-5	0

Бугун чорак финалда Лондонда Англия — Испания, Ливерпулда Голландия — Франция жамоалари беллашишади.

Ушбу босқичнинг қолган учрашувлари якшанба куни ўтказилади. Манчестерда Германия — Хорватия, Бирменгемда Португалия — Чехия жамоалари куч синашишади.

ФУТБОЛ

ҒАЛАБА АМИРЛИККА ЧОРЛАЙДИ

19 июнь. Чоршанба. Соат 20.10 МҲСК ўйингоҳи томошабинларнинг, шодиёнаси, байрамона кайфиятидан ларзага келгудек бўлди.

Ўзбекистон — Тожикистон 5:0 Ғалаба! Изоҳга ҳожат йўқ...

Соат 16.00. Томошабинлар ўйингоҳга аста-секин йиғилишмоқда.

Соат 16.30. Ўйингоҳга кириш учун чипта олувчилар сони тобора кўпаймоқда.

Соат 17.00. Ўйингоҳга кириш тобора қийинлашмоқда. Бир томон томошабинлар билан лиқ тўла.

Соат 18.00. Ўйингоҳга киритиш бутунлай тугатилди. Ўйингоҳга иккала жамоа вакиллари ҳакамлар бошчилигида кириб келишди. Мамлакатлар мадҳияси янгради. Ҳакам хуштаги билан ўйин бошланди.

Кутилганидек ўйиннинг бошидан ҳамюртларимиз ташаббусни ўз қўлларига олишди. Кетма-кет ўтказилган ҳужумларнинг бирида меҳмонлар ўйин қоидасини бузишди. 11 метрлик жарима тўпини тепган М. Қосимов эса рақиб дарвозабони А. Мананниқовга ҳеч қандай имконият қолдирмади. Қосимов умуман ушбу ўйин қаҳрамони бўлди десак, муболаға бўлмас. Аввалига С. Андреев Қосимов узатган тўпни дарвозага йўллади. Сўнг, 11 метрлик нуқтадан яна бир жарима тўпини қойилмақом бажарди. Асосий вақтдаги сўнгги тўпни моҳирлик билан И. Шквирин рақиб дарвозасига йўллади.

Соат 19.45. Асосий вақт якунланди. Беш минутлик танаффусдан сўнг қўшимча вақт тайинланди. Бироқ у кўпга чўзилмади. Беш-олти дақиқа ўтар-ўтмас ўйин якунланди! Унинг сабабчиси эса ёш иқтидорли ҳужумчи З. Мусабоев бўлди.

Ўйин ғалаба билан якунланди. Ўзбекистон терма жамоаси куз ойида Бирлашган Араб Амирликларида ўтказиладиган Осиё биринчилигининг финал босқичига йўлланма олди.

Шунга қарамай, ушбу ўйин кўпчилигимизни ўйлантириб қўйди. Ҳали тузатилиши зарур бўлган хатолар бор. Айниқса, ҳимоя чизиғи бўш. Финал босқичида эса хатолар кечирилмайди.

Ўйин якунида матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Мутахассислар Қосимов, Шквирин, Атоян каби футболчиларимизнинг жисмоний ҳолатига катта баҳо бердилар.

ЎЗБЕКИСТОН ОЙНАИ ЖАҲОНИДА

ДУШАНБА, 24

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Мусиқа жавони». Тележурнал.
9.20 «Қалб садолари». Манзарали фильм.
9.30 «Кашф этилаётган имкониятлар». Республикамиз қишлоқларида тадбиркорликни ривожлантириш хусусиятлари ҳақида.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа.
10.50 «Севгим менинг — андуҳим менинг». Бадиий фильм.
12.20 Футбол. Европа чемпионати.
14.00 —14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Университет таълими истиқболлари».
18.40 «Ёшлик» студияси. «Хазина».
19.10 Футбол шарҳи.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
21.05 «Ҳумо». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.40 «Санъатга бахшида умр». Халқ артисти Бернора Қориеванинг ижодий кечаси. Алишер Навоий номидаги академик Катта опера ва балет театридан ёзиб олинган.
22.20 «Талқин». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.55 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Европа чемпионати.
01.25 — 01.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб» (мода янгиликлари).
19.15 «Камертон».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Курьер».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Прайм-тайм».
21.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизон бадиий фильм.
23.00 —24.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Олатов гулдастаси». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 20.40
*
20.40 «Самарқанд», «Ўғил, набира, чевара». Телефильмлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мульткарусель».
19.00 «Кимга қанақа?»
19.20 «Қўзмунчоқ». Болалар учун дастур.
19.50 «Жаҳон янгиликлари». Халқаро шарҳ.
20.10 Эълонлар.
20.15 «Замин саховати».
20.45 «Етакчилар».
21.00 «Ўтган кунлар».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Акциядор луғати».
21.45 «Умид» (уйғур тилида).
22.15 «Спорт-тайм».
22.45 «Кинематограф».
23.35 Эълонлар.
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ёшлар ва замон».
9.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Неъмат Қўзибоев». Телефильм.
9.15 Биржа ва банк хабарлари.
9.30 «Кичкинтой» студияси. «Қўнғироқча».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Тақдир». Публицистик кўрсатув.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Математика.
11.00 Немис тили.
11.30 Абитуриент-96. Она тили.
*
12.00 «Наманган наволари». Мусиқий дастур.
12.30 «Иван Васильевич касбини ўзгартиради». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 АКСЕЛС. Таълим соҳасидаги халқаро алоқалар.
18.40 Болалар учун. «Табиат шайдолари».
18.55 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бозор иқтисодиёти: муаммо ва ечим».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
21.05 «Адолат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
21.35 «Анъаналар этади давом...» Мусиқий кўрсатув.
22.15 Аброр Содиқов. «Мулкдор». Телеочерк.
22.50 «Санъаткор». Ўзбекистон халқ артисти Турғун Азизов портретига чизгилар.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ёшлар билан юзма-юз». Таҳлилий кўрсатув.
00.25 — 00.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.15 «Блиц». Фотокўрик.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.15 «Постфактум».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.25 — 00.25 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ватанга қайтган хазина». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.10 — 20.40
*
20.40 «Бу ажиб дунё».
*
Россия жамоат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мульткарусель».
19.00 «Халқ саломатлиги йўлида».
19.30 «Шаҳрим — фахрим».
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Ўзбекистон — умумий уйимиз».
21.20 «Кўркам сакура».
21.50 Эълонлар.
21.55 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
22.10 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.40 Эълонлар.
22.45 «Америка бизнесининг тарихи». 9-кўрсатув. «Корпоратив бюрократия».
23.15 Эълонлар.
23.20 «Безнен мирас» (татар тилида).
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Санъаткор». Ўзбекистон халқ артисти Турғун Азизов портретига чизгилар.
9.00 «Замин фидойилари». Телеочерк.
9.30 «Соғлом авлод учун!». Спорт дастури.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ишбилармон». Хусусийлаштиришнинг дастлабки самаралари.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Кимё.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Абитуриент-96. Физика.
*
12.00 «Гулғунчалар».
12.15 Ўзбек куйларидан концерт.
12.45 «Келинлар қўзғолони». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «XX аср вабоси». Гиёҳвандликка қарши кураш.
18.40 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
19.10 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқлар кўрик-танлови.
21.30 «Мустақил давлатимизнинг ҳуқуқий кафолати».
22.00 «Адашлар». Кинокўрсатув.
22.25 Мусиқий дақиқалар.
22.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» — «Сўғдиёна» (ёзиб олинган).
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Европа чемпионати. Ярим финал.
01.25 — 01.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юлдузли механика».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Гиннес-шоу».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизон бадиий фильм.
22.55 —23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.10 Янгиликлар.
17.15 Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
17.20 — 20.40
*
20.40 Мусиқий дастур.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Келажак синовлари». Бадиий фильм.
23.20 — 23.25 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультказусель».
19.00 «Экология ва ҳаёт».
19.30 «4-каналнинг эксклюзиви». Литвада Ўзбекистон кўргазмасидаги учрашувлар.
20.00 «Нафосат гулшани».
20.30 «Савол — жавоб». Хотин-қизлар учун дастур.
21.00 Эълонлар.
21.05 «Тошкент оқшомида».
22.05 «Рангинкамон» (тожик тилида).
22.35 «Буюк Ипак йўли». Лотерея ўйини.
22.40 Эълонлар.
22.45 «Кинематограф».
23.40 Эълонлар.
23.45 — 23.55 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Адашлар». Кинокўрсатув.
9.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
9.15 «Бир дунё болалармиз».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Икки эшик орасида». Публицистик кўрсатув.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Биология.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Абитуриент-96. Адабиёт.
*
12.00 Ҳамза номидаги Тошкент Давлат мусиқа билим юрти анъанавий ижро ва созандалик бўлими битирувчиларининг концерти.
12.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Нефтчи» — «МҲСК» (ёзиб олинган).
14.00 —14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Форишнинг бир куни». Телеочерк.
18.30 Ўсмирлар учун. «Улғайиш поғоналари».
19.00 «Санъат олами». Мусаввир Рустам Худойберганов.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқлар кўрик-танлови.
21.15 «Сўзга сиғинган умрлар». Республика матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунига бағишланган кўрсатув ва концерт.
22.15 «Ер-ёр». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Европа чемпионати. Ярим финал.
01.25 — 01.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хобби-холл».
20.15 «Мусиқа, холос...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Автосалон».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35 — 00.35 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Арслонбоб». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.10 — 20.40
*
20.40 «Эстафета». Спорт кўрсатуви.
20.55 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультказусель».
19.00 «Компьютер-ревю».
19.25 «Менинг маҳаллам».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Каталог».
21.05 Эълонлар.
21.10 «02» тўлқинида.
21.25 «Эхолот-коктейль».
21.55 Эълонлар.
22.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.30 «Кобра». Телесериал (АҚШ).
23.15 «Сизга таъзим!».
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Нафосат олами». Кинодастур.
9.05 «Юзма-юз». Мулоқот.
9.25 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
10.00 Янгиликлар.
10.05 Немис тили.
10.35 «Хирмон бўлиб тўкилди дон...»
11.05 Болалар учун. «Сеҳрли оҳанглар».
11.35 «Камолот йўли». Маърифий кўрсатув.
12.05 «Бир наво янграр дилимда». Мусиқий композиция.
12.40 «Ёз ҳикоялари». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эҳтиёт бўлинг, поезд!».
18.20 «Ислоҳот ва масъулият». Қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш.
18.50 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Ҳаёт ва қонун». Фуқаролик жамияти ва инсон ҳуқуқлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
21.05 «Мактуб — кўнгил ойнаси».
21.45 Санъат усталарининг концерти.
22.20 «Етти иқлим садоси». Халқаро шарҳловчилар давраси.
22.50 «Саҳна ҳаёти».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 —00.25 Эстрада тароналари.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 Мультфейерверк».
18.40 «Бизнес-уик».
19.00 «Сизнинг имконият».
19.10 «Мусиқа, холос».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Видеогид».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 ТВ II намойиш этади.
21.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.00 — 24.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Семурғ — бахт қуши». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.15 — 20.40
*
20.40 «Шоҳсупа сари».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультказусель».
19.00 «3-нуқта». «Учқун».
19.30 «Билиб қўйган яхши».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.30 «Мардона йигитлар».
21.00 «Бизнес-академия».
21.25 Эълонлар.
21.30 «Монитор-Осиё».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Бу бўстон аро...»
22.35 «Истеъдодлар ва мухлислар».
23.05 «Дидар» (қозоқ тилида).
23.35 — 23.45 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Халқ ижодиёти». Беллашув.
9.25 «Аёл борки, олам мунаввар...» Публицистик кўрсатув.
10.00 «Сирли сандиқ». Телеўйин.
10.40 «Томошабин мактублари».
11.10 Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига. С. Пўлатов. «Оқсарой». Шаҳрисабз шаҳар халқ театрининг спектакли.
13.00 «Замон билан ҳамнафас». «Роҳат» — юксалиш йўлида.
13.15 «Таранум». Мусиқий дастур.
13.45 — 15.00 «Менга сўз беринг!». «Симсим, тилсимларинг оч».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Еттига-етти». Телебеллашув.
18.40 «Янгилик изловчилар». Ихтирочилар ва рационализаторлар кунига бағишланади.
19.10 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Бу ажиб дунё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!»
21.05 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
21.55 Дам олиш концерти.
22.25 «Жаҳон ҳафта ичида».
22.40 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

18.00 «Мультфейерверк».
18.10 «Ўйинчоқлар растаси».
18.20 Ҳужжатли кино экрани.
19.00 Эълонлар.
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Бангкок-Хилтон». Телесериал.
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 — 23.45 Видео — «О».

III

17.20 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 17.30 — 22.00
*
22.00 Эълонлар
*
Россия давлат телевидениеси 22.05 — 23.40
*
23.40 Эълонлар.
23.45 — 00.15 «Баҳодир». Телефильм.

IV

10.00 «Мазза!».
10.15 Эълонлар.
10.20 «Сиз учун учрашув».
10.50 Эълонлар.
10.55 «Ирэндек» (бошқирд тилида).
11.25 «Америка оламига назар» (такрор.).
11.55 Болалар учун фильм. «Азиз».
13.00 «Режиссёр».
13.30 М. Ашрафий. «Севги тумори». А. Навоий номли Давлат академик Катта театрининг балет-спектакли.
14.40 — 15.05 «Эсдалик учун дастхат».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультказусель».
19.00 «Олам ва одам».
19.30 «Эллада».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Сайёрамиз садоси».
21.15 Эълонлар.
21.20 «Салом, Франция!».
21.45 Кинонинг олтин асри. «Катта пойга». Бадиий фильм. 2-серия.
23.00 «Бу ажиб дунё».
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.35 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Актёрлар ва роллар». Садриддин Айний номидаги Бухоро вилоят мусиқали театрининг актрисаси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Сайёра Зоҳидова.
11.35 «Қувноқ стартлар». Саралаш мусобақалари.
12.20 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.50 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
13.40 — 14.35 «Нурли келажак». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Жаҳонгашта қўғирчоқлар».
18.35 «Мультипанорама».
19.05 «Ойнаи жаҳонда...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Қизил гуллар ғунча-ғунча». Гулбаҳор Сулаймонова куйлайди.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
21.10 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Сўғдиёна» — «Навбаҳор» (ёзиб олинган).
21.55 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дастур.
22.35 «Оқ бино оқшомлари». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 — 00.30 «Жаҳон киноси юлдузлари». Софи Лорен.

II

18.00 «Эртаклар диёрига саёҳат».
18.20 Эълонлар.
18.25 «Ал-Биширнинг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Табиат шифохонаси».
20.10 «Таманно».
20.20 «Транспорт ва йўловчи».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Футбол олами».
21.35 «Даракчи».
21.45 «Оҳанглар оғушида».
22.25 — 00.05 Видео — «О».

III

17.05 Дастурнинг очилиши. Эълонлар
*
Россия жамоат телевидениеси 17.15 — 23.05
*
23.05 Эълонлар.
23.10 — 23.35 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
10.30 Эълонлар.
10.35 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.15 Эълонлар.
12.20 «Парле ву франсе?» Француз тили ҳамма учун.
12.50 «Жонли сайёра».
13.10 «Дарвоке».
13.30 Киносалон. «Тутинган ота». Бадиий фильм. 3-серия.
15.00 «Иштирок этувчилар».
15.30 «Ўқувчи шифокорлар». Телесериал. 3 ва 4-сериялар (Англия).
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультказусель».
19.00 «Телеташриф».
19.15 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 Араб эстрадаси.
20.00 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин!».
20.40 «Оқ соя».
21.10 Эълонлар.
21.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.45 Киносалон. «Тутинган ота». Бадиий фильм. 4-серия.
23.20 «Сенинг вақтинг».
23.50 Эълонлар.
23.55 «Бу ажиб дунё».
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!».

Рустам Худойберганов. Урганч шаҳрида туғилган. Низомий номидаги Тошкент Давлат Педагогика институтининг бадиий-графика факультетида, Харьков бадиий-санъат институтида, Тошкент театр-рассомлик институтининг монументаль-декоратив тасвир бўлимида таҳсил олган. Ҳозир театр-рассомлик институтида етакчи мударрис, ёшларнинг севимли устози. Унинг кўплаб асарлари мамлакатимизда ва чет элларда ташкил қилинган кўргазмаларда намойишга қўйилиб, юксак баҳоларга сазовор бўлди. Ўнлаб асарлари жаҳондаги турли мамлакатлар музейлари, хусусий жамланма мухлислари томонидан сотиб олинган. Катта-катта ҳажмдаги деворий тасвирлари Тошкент, Хоразм, Термиз, Исфара, Пермь, Ёқутистондаги пансионат, дам олиш уйлари, ресторан ва концерт залларини безаб турибди.

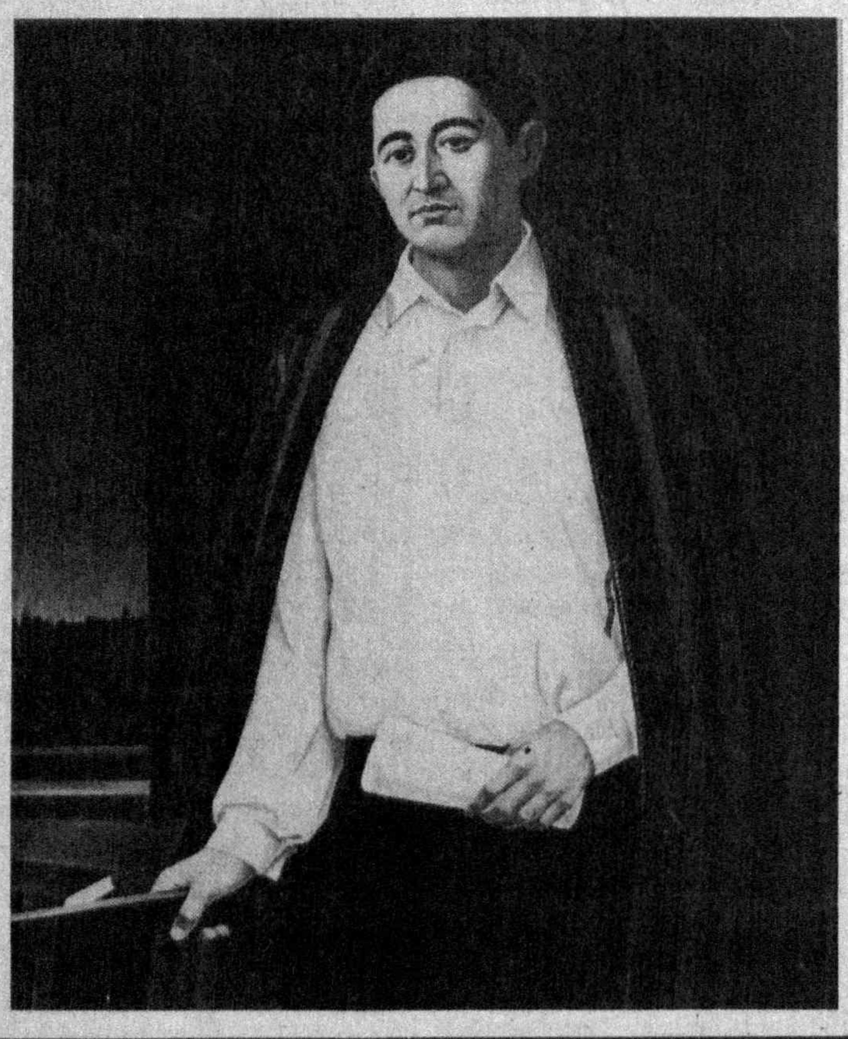

Илҳом ва ижод

БИР МУСАВВИР ЮРТНИ СЕВСА, ШУНЧАЛИК СЕВАР...

Рустам Худойберганов суратларига чизгилар

Рустам ака сўнгги беш-олти йил ичида тўлиб-тошиб ижод қилмоқда. Таъбир жоиз бўлса, у мустақиллик даврида «очилди». Айни шу йилларда у ўзининг муҳим тасвирий услубини кашф қилди. «Рустамнинг чизганлари» деган эътирофга эришди. Биласиз, тасвирий санъатда эътиборга тушиш, ўз услубини яратиш жуда қийин — Рустам ака шунга эришди. Дарҳақиқат, унинг сўнгги йилларда чизган суратларини тамоша қилсангиз, бунга ишонасиз: биллурдай тиниқ ранглар, уйғун-мувосо манзаралар, бўёқларнинг чинқириб, гўзаллик сачратиб турган товланишлари, бинобарин, юртимизнинг беқиёс гўзал гўшалари, ватандошларимизнинг нурли сиймолари сизни ҳаяжонга кўмиб ташлайди. Ҳайрат уммонига шўнғийсиз.

Ёзганларим — Рустам Худойбергановнинг сўнгги йилларда яратган асарлари ҳақида...

«Бобур портрети» (1994). Тим-яшил саропарда, мовий-яшил тун зирх (фон)ида шох ва шоир сиймоси ёғдуланган. Бобур шу ҳолатда жуда тирик, жуда яқин, жуда асл. Кўриниши — осмондан шундоқ тушиб келган ғужум нурга менгзайди. Шоҳона либослари, вазмин салласи, белдаги шамшири, чиройли кузалган соқол-мўйлабию қўлдаги қалам-қоғозига қараб беихтиёр: «ўзлари!... Худди ўзлари!..» деб пичирлайсиз. Ташқарида эса тим яшил-мовий тун. Маъюс солланган ҳилол. Боғ. Салқинлик қоплаган кўшк. Ўртага сукут солган, ҳижрон, ҳижрон, ҳижр... ким билсин, ҳазрат қўлидаги саҳифага нелар битди экан? «Андижон қовунлари бисёр ширин бўлур...».

«Ўрозбика момом» (1992) мусаввирнинг мухлисларини довдиратиб қўядиган, энтиктириб юборадиган — мана шу. Асл нусхаси ҳозир америқолик бир банкирнинг хусусий жамланмасида сақланмоқда. Бу сурат ҳақида айтиб беришни мендан кутманг. Бунга қаламимнинг кучи, ўзимнинг эса нафасим етмайди. Шу қадар жон ўртовчи меҳрийлик, соддалик, самимият, донишмандлик ёғилиб турибди момомизнинг чеҳрасидан, чидаёлмайсиз. Шундоққина унинг қучоғига сингиб, бошингизни буркагингиз келиб кетади. «Мени боқиб, тарбиялаган, асраб-ўстирган кампир мана шу — дейди мусаввир. «Бормилар?» — деб сўрайман титраб. «Эҳ-ҳе, ўттиз йиллар бўлди ўтиб кетганларига, ўттиз йилдан кейин ёддан тиклаб чиздим....».

Ўрозбика момомиз оламдан ўтган, лекин унинг сиймоси, мана, мангуликка муҳрланиб қолди. Фақат... «Кўп одам келади, шу кампирни такроран бўлса ҳам чизиб беринг деб сўрашади...».

«Ҳамшира» — (1990). Бир қойил қоладиган жойингиз — Рустам Худойберган тасвирлаган аёллар суратда бор кўрку чиройи, бор малоҳати, бор жозибаси билан тўла намоён булади! Бирмунча аввалроқ чизилган «Талаба қиз», «Биринчи қор», «Мелиса қиз» «Хаёл», «Сукунатни тинглаб» (1987) сувратларида ҳам худди шундай шоирона руҳ, аёл гўзаллигидан завқланиш туясиз — бокиралик, сулувлик, аёлларга хос ички ва ташқи жозиба олам ҳайратангиз даражада тиниқ чизилган. Бироқ... барибир «Ҳамшира» бошқача, жудаям бошқача, кўзга-дилга шунчалар яқин. Ҳамшира — парча олов, бус-бутун гўзаллик. Ҳамширалар, шундай гўзал хилқатлар борлигига шукур қиласиз, улар бор, улар орамизда, мана шу ўзбеки турмушимизда, аёлларимиз ичида бор улар. Ҳамширанинг эса шафқатпеша кўзларида меҳр лим-лим тўлиб турибди, юзларида — кўриб-тўйиб бўлмайдиган поклик....

«Куз манзараси» (1994) ва «Куз яқинлаб қолди» (1995)манзара-асарлари мусаввирнинг янги бир қиррасини — Рустам акадаги табиатпарвар - файласуф нигоҳининг нақадар зийраклигини, нақадар завқлилигини исботловчи асарлар бўлди. Бу асарларда дашт ва воҳа манзаралари шунчалик миллийки, улардаги воқеалар давоми, шиддати, талқинлар беихтиёр қалбингизга кўчади. Мана, биринчи сурат: адир йўли, яккам-дуккам ўсган дарахтлар оралаб ҳув узоқда эшак минган чол кетиб бормоқда, хўтик уларга эргашиб бормоқда, тиллоланган адир сарғая-сарғая, қизғишланар-қизғишлана, кўклана-яшиллана тоғларга туташади, уфқларга бош қўяди, уёғи — узоқ, уёғи — осмон...

Иккинчи манзара: осмон титилиб-идраб кетган булутларга шафақ сочиб, яллиғлантириб турган пайт. Кўкдан сачраган тилларанг нурлар булутларнинг дилдироқ елкаларини қоплаб олган. Қора-қўнғир заминда шўроб сувлар кўлланиб ётибди. Каллакланган қўнғир дарахтлар ўнта қўлини кўкка баробар чўзиб, шафқат тилаётгандай. Гўё осмон ҳозир дарахтларнинг ҳам қуруқшаган шохларига тилла сачратқи отмоқчи, мана ҳозир...

«Тунги Тошкент. Эски Шаҳар манзаралари» (1994) туркум асарлари ҳам Рустам Худойберган номини, пойтахтимиз қадриятларини дунёга танитаётган картиналардир. Эски Шаҳарнинг ўзига хос меъморчилик намуналари, тор-тортинчоқ кўчалар ва гузарлар тизмаси, нурлар талаши, бўёқлар ўйини кўнглингизни яйратиб юборади, қайта-қайта эътибор сўрайди. Яна ва яна тамоша қилгингиз келади, кўз узолмай турасиз. Айтгандай, «Эски шаҳар манзараси» сурати билан боғлиқ бир ғаройиб воқеа бўлиб ўтди, у шундан иборат: Тошкентда эндигина иш бошлаган элчи хоним бир кўргазмада мана шу суратни тамоша қиларкан, узоқ хотираларга берилади, айланиб келиб яна тамоша қилади, сотиб олиб кетиб, яна соатлаб тикилади. Сўнг Рустам аканинг ўзини топиб олиб: «Суратингиздаги фалон-фалон чизгиларни қайта ишлаб берсангиз...» — деб илтимос қилади. Элчи хонимни ҳаяжонга солиб, ўта қизиқтириб қўйган сир-синоат, мўъжизавий қудрат нима экан? Рустам ака бунинг сабабларини суриштиради. Мана элчи хонимнинг жавоби: «Мен худди шу манзарани, Эски Тошкент кўчаларини талабалик йилларимда тушда кўриб чиқардим! Тошкентга элчи бўлиб келиб, бу суратни тамоша қилар эканман, ўша тушларим эсимга тушиб ҳаяжонландим. «Эски шаҳар манзараси» мен учун бир башорат экан. Мана Ўзбекистонда элчи бўлиб ишлаяпман. Демак, бу сурат менинг ҳаётимда, элчилик тақдиримда рамзий маънода ҳам, рост маънода ҳам муҳим ўрин тутади».

Ҳозир худди шу сурат элчи хонимнинг қабулхонасида, рўпарадаги деворни безаб турибди.

Шунақа гаплар...

* * *

Менинг ёзганларим — Рустам Худойберганнинг сўнгги йилларда яратган асарлари ҳақида бўлди. Рассом ҳозир тўлиб-тошиб ижод қилмоқда. Унинг юксак касб маҳобати чин маънода Мустақиллик даврида гуллаб-яшнади. Рустам Худойберган асарлари ҳақида кўп ёзилгани, гапирилаётгани йўқ, у ҳақда энди гапирилади, энди ёзилади.

У — ўзбекнинг асл рассомларидан. Асилликнинг маъноси кенг. Шунинг учун ҳам ўзбекнинг бу рассомини дунё танимоқда, олқишламоқда. Демак, улкан эътирофлар ҳам бари олдинда

Музаффар АҲМАД.

Тоҳир МАЛИК:

«ВАҚТНИНГ ҚАДРИГА ЕТИНГ»

Ёшлик инсон умрининг баҳоридир. Лекин баҳор қанчалик гўзал ва мафтункор бўлмасин, лаҳзада ўтиб кетади. Биз ёшлар ана шу гўзал дамларнинг қадрига етаяпмизми, деган ҳақли савол туғилади.

Таниқли адиб Тоҳир Малик билан бўлган суҳбатимиз ҳам айнан шу мавзуда борди.

— Ёшлик инсон умрининг энг гўзал дамлари ҳисобланади. Лекин сиз ёшликка қандай таъриф берасиз, у сизнингча нима?

— Ёшликни олтин давр ҳам дейишади. Бироқ мен ҳар иккала таърифга қўшилмайман. Сабаби, ёшлик даврининг қимматини белгилаб берадиган нарса йўқ. Унинг қадри олдида олтин сариқ чақа қимматга эга. Чунки йўқолган олтинни топиш мумкин, аммо беҳуда соврилган ёшлик дамларини қайтариб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳар бир инсон ёшлик даврида вақтнинг қадрига етишни ўрганиши керак.

Баъзи кексалар бекор ўтган ёшлик дамларини афсус билан эслашади. Ёшлик — умрнинг илм билан бойитиладиган даври. У ўтгандан кейин бу бойликка эришиб бўлмайди. Демак, илм бойлигисиз руҳ ғариблашади, бутун умр ғариб руҳ исканжасида ўтади. Ана шу ғариб руҳ айниқса кексалик чоғларида кишини қаттиқ қийнайди. Шундан эҳтиёт бўлиш керак.

— Бугунги ёшларга қандай баҳо берасиз ва уларнинг 50-60-йиллар ёшларидан фарқи ҳамда ўхшашликлари нималардан иборат?

— Ҳеч қайси авлод бошқа авлодга ўхшамайди. Ёки бошқа авлодга нисбатан зид равишда вояга етмайди. Катта авлоднинг назарида баъзи ёшлар бузилиб кетгандай бўлаверади. Ёшларнинг кийимида, соч турмаклашида ва ҳоказоларда озгина ўзгариш бўлди дегунча катталар танқид ўқларини ёғдира бошлайдилар. Ёшлар бузилиб кетяпти, деган даъво ҳамма замонларда айтилган. Мен бу фикрга илгарилари — ёшлигимда ҳам қарши эдим, ҳозир ҳам қаршиман. Боиси шуки, биринчидан, агар бир тоифа ёшлар чиндан ҳам бузилган ёки бузилаётган бўлса бунга кўпроқ катталар айбдор. Негаки, улар фарзандларини тўғри тарбиялай олишмаяпти. Иккинчидан, ҳар бир ёш авлод дунёни, гўзалликни ўзича тушунишга ҳаракат қилади ва улар мазкур ҳуқуққа эгадирлар. Уларни бу ҳуқуқдан маҳрум қилмаслик керак. Агар менинг ўғлим фақат мен яхши кўрган ашулани тингласа, мен хоҳлаган кўйлакни кийса, фақат мен истаган жойга борса, у ҳолда ўғлимдаги мустақил фикрлаш, мустақил ҳаёт кечириш ҳисси бўғилади.

Ёшлар эркин яшашлари керак. Катталарнинг вазифалари — вақти-вақти билан уларни ёмон йўлларга кириб кетишларидан асраб туриш. Ҳозирги йигит-қизларни 50-йиллар ёшлари билан солиштирадиган бўлсак, у даврда илм олишга интилиш кучли эди. Бугунги кунда эса кўпроқ пул топишга интилиш устун. Айтиш жоизки, бу йўлнинг келажаги йўқ, ёшлар кўпроқ илм билан шуғулланишлари лозим. Яна бир фарқли жиҳати борки, ҳозирги айрим ёшлар вақтни бекор ўтказишни яхши курадилар. Бу ҳам афсусли ҳол.

— Ўсмирлар, йигит-қизлар орасида жиноятга қўл уриш ёки енгил-елпи йўллар билан пул топиш ҳолатлари тез-тез учраяпти. Сизнингча бунинг сабаби нимада?

— Усмирлар, ёшлар орасидаги жиноятчиликнинг мавжудлиги тарбия борасида катта хатоларга йўл қўйилаётгани сабаблидир. Ҳалол ва ҳаром, поклик ва нопоклик деган тушунчаларни болаликдан ўргатиш керак. Бунинг учун энг аввало ота-она юқорида номи қайд этилган тушунчаларнинг фарқига бориши даркор. Ҳалол ва ҳаром ўртасидаги тафовутни пухта белгилаб олган, қалби иймон нури билан йўғрилган инсон ҳеч қачон жиноят кўчасига кирмайди. Ахлоқ масаласи билан ҳар куни, жамиятнинг ҳар бир аъзоси шуғулланиши керак. Агар жўшқин дарёнинг қирғоқлари ҳар куни назорат қилинмаса, сув ўзанни бузиб кетиши мумкин. Бу сув ўзанни бузиб ўзига янги йўл топмоқчи бўлади-ю, узоққа боролмай қумга сингиб кетади. Энг ачинарлиси ҳам мана шунда.

— «Ёшлар ва ахлоқ», «Ёшлар ва марифат», «Ёшлар ва оила», «Ёшлар ва иқтисодиёт» каби кўплаб муаммоли мавзуларда соатлаб мунозара юритиш, баҳслашиш, катта-катта ҳажмда мақолалар ёзиш мумкин. Сиз ана шу муаммоларнинг барига қисқача қандай жавоб айта оласиз?

— Барча муаммоларнинг илдизи ягона — илмга рағбатлантириш. Бекорга «бешикдан қабргача илм ўрган», деб Ҳадиси Шарифда айтилмаган. Муаммоларнинг калити бўлмиш илм ёлғизгина диплом ёки гувоҳнома эмас. Уларни турли йўллар билан олиш мумкин. Мен ҳақиқий Илмни назарда тутяпман.

— Ҳозирги ёшларнинг қайси хислатлари сизга маъқул ва яна қандай хислатларни уларда кўришни истар эдингиз?

— Ёшларимиздаги чет тилларни ўрганишга бўлган интилишни маъқуллайман. Чунки кўп тил билиш айрим шахснинг, айни чоғда жамиятнинг маданий даражасини белгилайди. Шу ўринда мен ёшларнинг ўз она тилларига муҳаббат билан қарашларини истар эдим. Ўз она тилининг қадрига етмаган одам бошқа тилнинг устаси бўлишига унчалик ишончим йўқ.

— Ҳозирги ёшларни асосан икки тоифага ажратиш мумкин. Буларнинг бири фақат бугунги кун билан яшаб, эртани унутиб қўйганлар тоифаси бўлса, бошқаси ҳозирги кун нафасини билмай, фақатгина эртанинг ўй-хаёли билан бандлар тоифасидир. Сиз уларга нималар айтган бўлардингиз?

— Биринчи тоифадагиларга айтадиган гапим шуки, бекорчидан худо безор. Эртани ўйламайдиган одам худбин бўлади. Эртага у ёки бу киши балки ёруғ дунёда яшамаслиги мумкин, лекин инсон ўзидан кейин ҳам яхшилик қолдириши керак-ку. Баъзи жойларда бўлганимда ҳовлисига дарахт экмаган одамларни кўриб ажабланганман. Улар бу ерда вақтинчаликмиз, 1-2 йилда кўчиб кетамиз, деганларида жуда нафратланганман. Бугунги кун ташвиши билан яшайдиганлар ўшаларга ўхшайди.

Иккинчи тоифага муносабатимни билмоқчи бўлсангиз, бугундан узилиб фақат эртанинг хаёли билан яшаш мумкин эмас.

— Ёшларга тилакларингиз.

— Уларга тилагим битта — бахтли бўлишсин. Фарзандининг камолотини кўрган ота-оналарнинг қувончини, ҳаяжонини ҳеч нарса билан тенглаштириб бўлмайди!

Назокат УСМОНОВА суҳбатлашди.

Ранг-баранг олам

УМРНИ УЗАЙТИРИШ СИРЛАРИДАН

яна бирини биласизми? Фақатгина баъзи бирларимиз бироз кечиккан бўлишимиз мумкин. Яқинда америкалик мутахассислар бир тадқиқот ўтказишди. Унга кўра, ҳаётда эрта турмуш қуришга улгурган жуфтлар, сўққабош ёки ажрашган, турмуш қурмаган кишиларга нисбатан узоқроқ яшар эканлар.

Бундай хулосага келишга сабаб, уйланган эркакларда овқатланиш жараёнини маълум бир тартибга келиниши, аёлларда уларни иқтисодий ва маънавий таъминланиши, дейилмоқда.

Бизнинг ота-боболаримиз бежиз фарзандларини вақтлироқ уйли-жойли қилиш ҳаракатида бўлишмаган экан.

МУДҲИШ ТОШ

Дунёдаги энг катта қимматбаҳо кўк олмос тош Вашингтондаги музейда сақланмоқда. У бир неча ўн миллион долларга баҳоланган. Бу тошнинг топилишидан музейга топширилгунга қадар бўлган тарихини оладиган бўлсак, у турли мудҳиш фожиаларга тўлиқ.

Кўк олмос XVII асрда Ҳиндистондаги қазилмаларнинг бирида топилган. 1642 йилда уни бир француз сайёҳи Ҳиндистондан Европага олиб келиб қирол Людовик XIV га сотади. Айнан шу тош сотилган йили Европада даҳшатли вабо тарқалади.

Тошнинг янги соҳибаси француз маликаси тез орада ўлдирилади. Қиролича Мария-Антуанетта бу ғаройиб олмосни қўлга киритгани заҳотиёқ Францияда революция бошланади ва қироличани бошини танасидан жудо қилишади.

Қирол хазинасини 1792 йилда босқин қилиниши натижасида, кўк тош ўғирланиб, уни бир неча бўлакка бўлишади. 1830 йилда учта кўк тош пайдо бўлиб, унинг энг каттаси 44 карат оғирликка эга эди. Ўша бўлакни лондонлик банкир (кейинчалик бу олмос унинг номи билан атала бошланган) Генри Хоун сотиб олади.

Тош банкир қўлига тушиши биланоқ, унинг ўғли заҳарланиб ўлади, невараси касодга учрайди.

1901 йилда уни рус князи Кортитовский сотиб олиб француз раққосасига туҳфа қилади. Лекин кўп ўтмай рашк оқибатида княз ўз маҳбубасини отиб ўлдиради ва тез орада ўзи ҳам дунёдан кўз юмади.

Бу ноёб тошнинг эндиги хўжаси турк султони Абул-Ҳамид эди. У олмосни ўзининг суюкли канизагига совға қилади. Бироқ мудҳиш тош бу ерда ҳам ўз ишини қилади — канизакни бўғиб кетишади. Абул-Ҳамиднинг ўзи тож-тахтдан жудо бўлиб, ватанидан бадарға қилинади.

Навбатдаги қурбон — инспаниялик миллионер сувга чўкиб ўлади.

1949 йилда «Хоуп»ни америкалик миллионер Г. Унистон сотиб олади. Аммо унинг ишлари дарҳол орқага кета бошлайди ва Унистон буларнинг барчасини шу мудҳиш олмос билан боғлаб, уни ҳозирги жойи Вашингтондаги музейга топширади.

Яқинда мутахассислар олмос устидан яна бир текшириш ўтказишди. Тошни қоронғуликда ультра нурлар билан ёритишганда у барча олмослар каби кўк ёки яшил тусда эмас, қизил-қон рангида товланган.

КЛИНТОН ЭПЧИЛЛИК ҚИЛДИ

Америка Президенти Билл Клинтон ўзининг навбатдаги сайловолди сафарларидан бирида ғаройиб тасодифнинг гувоҳи бўлди.

У ўтирган самолёт Техас штати устидан учиб ўтаётиб кучли «ҳаво ғовагига» тушиб қолди. Ўз маъмурияти билан олдинги салонда жойлашган Президентга шикаст етмади. Бироқ орқадаги салондан жой олган посбонлар ва журналистларни кучли силкиниш ўриндиқларидан отиб юборди. Махфий хизматнинг бир ходими синган идишларга урилиб қўлини кесиб ҳам олди.

Оқ уйнинг матбуот котиби М. Маккерининг ҳикоя қилишича, силкиниш вақтида Клинтон ўриндиқда ўтирган, лекин дарҳол эпчиллик билан белбоғларни қистиришга улгурган.

Шайхонтоҳурдаги 19-ўрта мактаб томонидан Жалилов Умиджон Турсунович номига берилган АО N 222933 аттестат йўқолганлиги туфайли БЕКОР ҚИЛИНСИН.

Газета саҳифаланаётганда

ҒОЛИБ СПОРТ ЖУРНАЛИСТЛАРИ

Урганч таъмирлаш заводида спорт журналистлари учрашуви ўтказилишининг ўзига хос сабаблари бор. Чунки завод директори таниқли спорт устаси Комилжон Юсупов мана бир неча йиллирки Хоразмда миллий кураш федерациясига раҳбарлик қилиб келяпти.

Бу тиниб-тинчимас инсон спортни жон-дилдан севибгина қолмай, вилоятда кураш спортчиларни тарбиялаш ишларида ҳам фидойилик кўрсатяпти. Унинг кўпгина шогирдлари бугунда ёшлар терма жамоаларида миллий кураш бўйича фахрли ўринларни эгаллаб келишмоқда.

Федерация вилоятда жисмоний тарбия ва спорт ишларини ривожлантириш, ёш спортчиларни тарбиялаш, воҳа спорт шарафини ҳимоялаш ишларида қатор ибратли тадбирларни ўтказиб келяпти. Жисмоний тарбия ва спорт мавзуида ёзувчи энг яхши спорт журналистлари кўрик-танловининг ўтказилиши айни муддао бўлди.

Заводдаги учрашувда кўрик-танлов натижалари кўриб чиқилди. Оммавий-ахборот воситаларида ўзларининг қизиқарли муаммоли мақолалари ва чиқишлари билан спорт ишига муносиб улуш қўшаётган қаламкашлар келажакда спортни янада юксалтириш, иқтидорли ёшларни спорт ишларига жалб қилиш борасида ўзаро фикрлашдилар.

Ғолибларга вилоят жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, миллий кураш федерациясининг эсдалик совғалари ҳамда «Фахрий ёрлиқлари» топширилди.

Кўрик-танлов ғолиблари Баҳодир Бекжонов биринчи, Икром Худойберганов иккинчи, Абдураҳим Отамуродов учинчи, Темур Шамаков, Алфия Назирова ва Даврон Шарипова рағбатлантирувчи мукофотларни олишга муяссар бўлишди.

Ўша куни завод ишчилари ва меҳмонлар учун катта зиёфат уюштирилди. Спорт мавзуида ёзувчи журналистларнинг кўрик-танловларини ўтказиш, улар ўртасида ўзаро беллашувлар ташкил қилиш анъанаси ҳамиша давом этади. Миллий кураш федерациясининг раиси ўз касб-корининг жонкуярлари бўлган мухбирларга чексиз миннатдорчилик билдирди.

Д. БЕКЖОНОВА.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ

Сизнинг мамлакатимиз халқ хўжалигининг турли соҳаларига кичик саноат-технологик линияларини, цехлар ва корхоналарни жорий этиш; қишлоқ жойларга кичик саноатни олиб кириш ва хизмат кўрсатиш соҳаларини ташкил қилиш; аҳолини иш билан таъминлашга қаратилган Ишланма ва Таклифларингизни амалга оширишингиз учун ҳамкорликнинг энг яхши шароитларини яратиб беради.

Ишланма ва Таклифларни танлов асосида кўриб чиқиш учун аризалар 1996 йилнинг 1 августига қадар барча жисмоний ва юридик шахслардан, шунингдек, чет эл фуқароларидан, ташкилотлар ва ассоциациялардан қабул қилинади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 11, Ўзбекистон Ёшларининг «Камолот» жамғармаси. Телефонлар: 41-00-72, 42-74-12, 41-03-83 Факс: 41-08-09.

Танлов иштирокчилари ўзларини қизиқтирган ахборот ва маълумотларни ҳафтанинг душанба куни соат 14.00 дан 18.00 гача Ўзбекистон Ёшларининг «Камолот» жамғармаси кичик залидан олишлари мумкин.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58;
хатлар бўлими — 36-54-65; тижорат бўлими — 33-79-69, 36-58-48; ижодкор ёшлар — 36-57-52; котибият — 36-55-96.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси

Буюртма Г. — 0310
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41

Ҳажми — 2 табоқ. Тираж — 9604.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 21.00

1 2 3 4 5 6